

SADRŽAJ

I UVODNI I METODOLOŠKI PRISTUP	8
1. Uvod	8
2. Predmet istraživanja	10
3. Ciljevi istraživanja	12
4. Utvrđivanje hipoteze.....	13
5. Metodi istraživanja	14
6. Izvori saznanja	15
7. Struktura rada	15
II POJAM I OSNOVE UREĐENJA PORESKOG SISTEMA	19
1. Pojam poreskog sistema	19
2. Subjekti poreske politike	20
3. Osnovne karakteristike poreskopavnog odnosa	21
4. Fiskalni suverenitet u BiH	23
4.1. Uopšteno o fiskalnom suverenitetu	23
4.2. Fiskalni suverenitet BiH	24
4.3. Fiskalni suverenitet Republike Srpske	26
4.4. Fiskalni suverenitet u Federaciji BiH	27
4.5. Fiskalni suverenitet Brčko Distrikta BiH	27
III HARMONIZACIJA POREZA U OKVIRU EVROPSKIH INTEGRACIJA	28
1. Uopšteno o harmonizaciji poreza	28
2. Izvori harmonizacije	28

2.1. Odredbe osnivačkog ugovora	29
2.2. Poreska konkurencija.....	29
2.3. Zabrana diskriminacije dobara iz drugih država	30
3. Harmonizacija u oblasti indirektnih poreza.....	30
4. Harmonizacija u oblasti direktnih poreza.....	33
5. Harmonizacija u domenu poreske saradnje	35
6. Uticaj usklađivanja poreza EU na direktne strane investicije	35
7. Strane direktne investicije u BiH.....	41
8. Uticaj rizika zemlje na direktne strane investicije.....	45
9. Faktori rizika za strane direktne investicije u BiH	47
IV PREDMET OPOREZIVANJA I KLASIFIKACIJA POREZA.....	54
1. Uopšteno o porezima.....	54
2. Predmet oporezivanja	55
3. Klasifikacija poreza	56
3.1. Klasična klasifikacija poreza	56
3.2. Ekonomska klasifikacija poreza	57
3.3. Međunarodna klasifikacija poreza.....	58
3.4. Klasifikacija poreza u BiH	59
V IMOVINSKI POREZI.....	61
1. Oporezivanje imovine.....	61
2. Posmatranje imovine u poreskoj materiji	62
3. Oporezivanje nepokretne imovine u statici	64
3.1. Opravdanost oporezivanja nepokretne imovine u statici.....	66
3.2. Vidljivost poreza na nekretnine	67

3.3. Pravičnost poreza na nekretnine	68
3.4. Fiskalna uloga poreza na nekretnine	68
4. Porez na nepokretnu imovinu u dinamici	70
4.1. Uopšteno o porezima na nepokretnu imovinu u dinamici	70
4.2. Porezi na prenos prava na nekretninama sa naknadom	71
4.3. Porezi na prenos prava na nekretninama bez naknade	73
5. Vrednovanje (procjena) vrijednosti nekretnina	74
5.1. Metode vrednovanja nekretnina	75
5.1.1. Individualno vrednovanje nekretnina.....	76
5.1.2. Prodajno - uporedni metod	76
5.1.3. Troškovni metod	77
5.1.4. Dohodovni metod	79
5.1.5. Metod masovnog vrednovanja nekretnina.....	80
5.2. Razlika između administrativnih i tržišnih vrednovanja nekretnina	80
5.3. Registri vrednovanja nekretnina	81

VI OPOREZIVANJE NEKRETNINA U BIH.....82

1. Istorijsko posmatranje.....	82
2. Opoprezivanje nekretnina u Republici Srpskoj.....	83
2.1. Uopšteno o opoprezivanju nekretnina u Republici Srpskoj	83
2.2. Osnovni elementi poreza na nekretnine u Republici Srpskoj.....	85
2.2.1. Određivanje poreske osnovice.....	86
2.2.2. Određivanje visine poreske stope.....	87
2.2.3. Poreske olakšice.....	89
2.2.4. Plaćanje poreza.....	90
2.3. Fiskalni registar nepokretnosti.....	91
3. Opoprezivanje nekretnina u Federaciji BiH	93
3.1. Uopšteno o opoprezivanju nekretnina u Federaciji BiH	93

3.2. Porezi na nekretnine u Srednjobosanskom kantonu	93
3.3. Porezi na nekretnine u Posavskom kantonu	95
3.4. Porezi na nekretnine u Hercegbosanskom kantonu	96
3.5. Porezi na nekretnine u Zeničko-dobojskom kantonu	97
3.6. Porezi na nekretnine u kantonu Sarajevo	98
3.7. Porezi na nekretnine u Unsko-sanskog kantona	100
3.8. Porezi na nekretnine u Bosansko podrinjskom kantonu - Goražde.....	101
3.9. Porezi na nekretnine u Tuzlanskom kantonu.....	103
3.10. Porezi na nekretnine u Zapadnohercegovačkom kantonu	104
3.11. Porezi na nekretnine u Hercegovačko - neretvanskom kantonu.....	105
3.12. Uporedni pregled predmeta oporezivanja nekretnina i visina poreza u kantonima Federacije BiH	106
4. Porezi na prenos prava na nekretninama sa naknadom u BiH	107
4.1. Porezi na prenos prava na nekretninama sa naknadom u Republici Srpskoj... 107	
4.1.1. Utvrđivanje vrijednosti nekretnine	108
4.2. Porezi na prenos prava na nekretninama sa naknadom u Federaciji BiH.....	110
4.3. Porezi na prenos prava na nekretninama bez naknade u Republici Srpskoj	112
4.4. Porezi na prenos prava na nekretninama bez naknade u Federaciji BiH.....	113

VII UPOREDNI PREGLED OPOREZIVANJA NEKRETNINA U

ZEMLJAMA REGIONA .....

1. Oporezivanje nekretnina u Sloveniji	116
2. Oporezivanje nekretnina u Hrvatskoj.....	118
3. Oporezivanje nekretnina u Srbiji.....	121
4. Oporezivanje nekretnina u Mađarskoj.....	123

VIII MOTIVI I UZROCI PORESKE UTAJE .....

1. Uopšteno o utaji poreza	124
2. Vrste poreske utaje	125
3. Način izvršenja utaje poreza.....	126
4. Uzroci otpora za plaćanje poreza	126
5. Poreski nadzor kao instrument suzbijanja utaje poreza.....	128
6. Uticaj pravičnosti poreza na poresku utaju	129
7. Motivi izvršenja poreske utaje.....	129
7.1. Socijalno-psihološki činioci kod poreske utaje	130
7.2. Uticaj prihvaćenih socijalnih normi na poresku utaju	131
8. Porezi podložni poreskim utajama	132
8.1. Poreske utaje pomoću slamnatih preduzeća	132
<i>8.1.1. Osnovni oblik utaje poreza pomoću slamnatih preduzeća .....</i>	<i>133</i>
9. Mjere za zaštitu od poreske utaje	134
9.1. Mjere poreskog obveznika za zaštitu od poreske utaje	136
10. Uloga organa Evropske komisije u borbi protiv poreske utaje	138
10.1. Presude Evropskog suda pravde	139
11. Utaja poreza na nekretnine	141
IX EMPIRIJSKO ISTRAŽIVANJE	144
1. Opšte informacije o istraživanju.....	144
2. Plan istraživanja.....	144
3. Vremenski period istraživanja.....	145
4. Metodologija istraživanja	145
5. Analiza istraženih rezultata	146
5.1. Analiza odgovora iz opšteg dijela anketnog upitnika.....	146
5.2. Analiza odgovora o razlozima oporezivanja nekretnina	154

5.3. Analiza odgovora o razlozima i efektima usaglašavanja poreske politike u BiH sa regulativom EU i poreskom politikom država članica EU	159
--	-----

X ZAKLJUČAK.....	168
-------------------------	------------

L I T E R A T U R A.....	178
---------------------------------	------------